

МБДОУ –Центр развития ребенка – детский сад «Туллукчаана»
с. Магарас, Горного улуса.

Бырайыак «Ситимнээх сэлээнньит»

Ааптардар:
иитээччилэр Эверстова Т.М.
Брусенина А.М.

Тоџооһо: Билинги кэмнэ олохпут сайдыта, хаамыта түргэнэ биниги оџолорбут сайдытыгар учугэй өруттээх. Ол эрээри мөкү өттүгэр эмиэ бэлиэтэнэр. Саха тыла симэлийэ сүтэригэр оруоллаах дии саныбын. Билигин бары да бэлиэтии көрөбүт оџолор нууччалыы санараллара угүс. Сахалыы ситимнээн сэхэргэллэрэ сүтэн эрэр диэтэхпитинэ омун буотах буолуо. Бу көстүүнү көннөрөргө олук буоллар диэн бу бырайыагы толкуйдаатыбыт. Кэлэр кэскиллэрбит төрөөбүт тылларын умнубакка ильдэ сылдыалларыгар бастакы хардыы буоллар диэн эрэллээхпит.

Сыала:

- Оџо төрөөбут төрүт тылынан ситимнээн кэпсиир дьобуурун сайыннарыы, уус уран айымныы нөнгүө тыл саппааһын байытыы.

Соруктара:

- Оџо бэйэтин сааһыгар олобуран ситимнээн кэпсиирин сайыннарыы
- Саха тылын сэхэнигэр таба туһанарын ситимнээһин
- Сахалыы тыллары суолтатын тэнитэн билсиһиннэри
- Хаһан? Ханна? Хайдах? Боппуруостарга толору сааһыламмыт этиини онороллорун ситиһии.

Бырайыак үлэлиир болдьоџо – 3 сыл.

Бырайыакка кытталлар:

- Орто бөлөх оџолоро уонна кинилэр төрөппүттэрэ.

Үлэни сылынан тыырыы:

Бастакы сыл 2022-2023 үөрэх сыла.

- бөлөх төрөппуттэригэр бырайыагы билсиппиннэри
- бөлөх иһигэр «Ситимнээх сэһэнньит» анал оҕоҕо анаммыт анал муннук тэрийи.
- төрөппуттэр көмөлөрүнэн «Тылдыт көмө» онгостуу (умнуллубут тыллары дьыл кэмнэринэн арааран оҕоҕо билиппиннэри
- нэдиэлэ аайы биир хоһоону оҕо билэн үөрэтэрин ситиһи
- дьыл кэмнэринэн көрөн хартыынан ситимнээн кэпсиирин ситиһи
- былааны 3 ыйынан арааран оноруу

Ижкис сыл

2023-2024 үөрэх сыла

- Көмө тылддыты байыты (тэттик хомуруунньук төрөпүккэ анаан таһаары саастарынан арааран)
- «Сахалы хомоҕон мин тылым» хоһоон күрэбин тэрийии.
- Хомоҕой тыллаах төрөппүтү эбэтэр тыл үөрэхтээби ыңыран ыалдыттаты.
- Уһуяан иһинэн үлэлиир «Далаһа» пресс киини кытта үлэлэһиигэ былаан ылыны.
- Сахалы айымньыны үөрэтиигэ төрөппүттэри кытыннары, сыл түмүгэр «Бастың хоһоон билээччи» конкурс тэрийии.
- Хартынанан ситимнээн кэпсиригэр болҕомто ууруу

Түмүк сыл

2024-2025 үөрэх сыла.

- Түмүк сылга үлэни чөмчөтүү.
- Ситириллибэтэҕи ситэрии.
- «Далаһа» пресс киини кытта үлэ күүһүрэр, сайдар.
- Оҕолорго араас тыл көрүү конкурстары ыытыы.
- Бастын тыл сайдыытыгар үлэлэһэр дьииэ кэргэн үлэтин сырдаттыы.
- Оҕо ураннаах айар дьобуурун сайыннарарга болѳомто ууруу.
- Ыытыллыбыт үлэни түмэн киэн эйгэбэ билиһиннэрии.

Бииргэ үлэлэхэр партнердарбыт:

- «Л.Н. Харитонов аатынан МаБарас орто оскуолата»
- Одунутаабы модельнай библиотека филиала.
- «Одуну нэһилиэгэ» муниципальной тэриллии.
- Мабарастаабы сынньалан киинэ.
- Нэһилиэк бэтэрээннэрин сэбиэтэ.
- «Албан Аат» түмэлэ.

Бырайыакпыт түмүгүнэн оџолорбут сахалы тылынан толору ситимнээх сэһэннээх, уустаан ураннаан кэпсиир, күннээџи олохторугар умнуллубут саха тылын туһанан кэпсэтэллэрэ буоллар биһиги үлэбит оџолорго бастакы орук буолуо этэ. Дьийэ кэргэн барыта түмсэн - ийэ тылбытын бары эйгэтигэр киэнник, диринник туттар буоллахпытынан, тыл сайдар кэтит кэскиллээх. Төрөөбүт тыл диэн бүтүн норуот үрүн тыына. Ол иһин төрөөбүт тылбыт симэйирбэтин туһугар бу бырайыакпыт кыратык да саџах буолуо диэн эрэллээх үлэлиибит, тэннэ сайдабыт.